

KLOCKORNA KLÄMTAR

Nu är det jul igen, det tjänar ingenting till att förneka det. Dekorationer för ohyggliga belopp är utställda till beskådande i de för ändamålet inrättade varuhusfönstren, tomtar putsas och fejas med frejdig frenesi, stearnljusen återerövrar sin sociala ställning, handelsmännen har hängt upp girlander i de annars så nyktra lyktstolparna, och ute på landet har stora, vuxna människor tagit livet av alla dessa granar som under ett par veckor ska stå och se fullkomligt idiotiska ut i diverse vardagsrum innan de, i likhet med övrigt hushållsavfall, slutar sina dagar på bakgården – ett imponerande världsfrånvänt resursslöseri.

Nej, det är ingenting att göra åt saken, mina damer och herrar. Julens klockor klämtar för att ett barn är fött i Betlehem i våldsamt trängsel och under stor uppståndelse. Och som vanligt var alla reportage-tecknarna där minst en månad för tidigt: Den olidliga "Nøddebo Praestegaard" för Gud vet vilken gång i ordningen, den ena förbannade jultidningen efter den andra, fyllda med de mest oläsliga historier, sålda till förmån för de mest behjärtansvärda ändamål, "och det är ju bara jul en gång om året".

Man har gått in i jultrancen. Man har – som solid dansk sed föreskriver – börjat med att äta.

Man har arrangerat "julefrokoster" vars ädla syftemål är att ge deltagarna möjlighet att föräta och förlöpa sig fullständigt under högtidens, kollegialitetens och vänskapens välvilliga tomtemasker. Du Danska Väg till vecklagan och vomering: flaeskesteg, leverpastej och sylta. Plus naturligtvis den efterföljande fördubblingen av spritleveranser.

Och butikerna är sprängfyllda med vänliga och godmodiga människor som letar efter gåvor till varandra, och det med samma intensiva allvar som västerländska imperialister visade när de för ett, i historiskt perspektiv, obetydligt antal år sedan bytte glasparlor med så kallade "naturfolk". Och när allt detta jox äntligen har slagits in i paket och rivits upp ur paket (äterigen ett resursslöseri av format!) och släpats fram och tillbaka och bytts; och man äntligen har vadat runt sin absurda julgran sedan man naturligtvis har ätit för mycket av fel saker – så är det äntligen över. En djup slöhet sänker sig då plötsligt över nationen, en uppsvullen leda, en matt mandel- och marsipanmättad, och man enas om, medan juleljusen slocknar i tusen sinom tusen hem, att det ändå är skönt att det bara är jul en gång om året.

Julen är här, och det är som sagt inte mycket att göra åt det. Efter alla skinkor, pastejer och ostar kan det vara kul att fundera över varför. Det gjorde Dan Turèll, fast så kul var det nog inte för han blev nästan arg (!)

Översättning av Per Svensson

Personligen kan jag mycket väl tänka mig att skära ned den årliga julfrekvensen med ytterligare en enhet. Nu har jag upplevt denna tradition 40 gånger, och det är mig platt omöjligt – även om jag utnyttjar min bästa vilja – att se någon som helst mening med, eller skönhet i, den. Jag är ingen uttalad motståndare till granar i naturligt tillstånd, men dessa patetiska stumpar placerade på prydliga små mattor, behängda med pappershjärtan och karamellkryckor, de framkallar nervösa ryckningar hos mig. Det är både fult och smaklöst.

Tanken på att hela landet är besatt av denna infama pest, julen med dess sludder och sladder, och dess tunga gröt av sovel och sentimentalitet och snöstjärnor och silkespapper – denna tanke gör mig illamående och ger mig lust att emigrera tillfälligt, exempelvis till ett hinduiskt eller muhammedanskt land, där man trots allt slipper den sortens narspæl.

För självklart är det en ritual att fira jul, en kult, och kanske till på köpet den sista kult vi har kvar i det avritualiserade industrisamhället.

Men det är en slapp kult, en däven och improduktiv kult som inte förtjänar att man håller liv i den. Meningen med en ritual är dess förnyande renande kraft –

och det gäller varje mänsklig ritual, från en indiansk elddans till seriös psalmsång i varje trossamfund. Det gäller däremot inte den bastard vid namn jul, som varje år med samma infama precision lägger sin (kläbbiga) kudde över hela landet. Om ändå Fan hade varit så kraftfull att han hade kunnat avskaffa eländet!

Men nej, den dag julen blir avskaffad i Danmark, först den dagen är revolutionen på allvar ett faktum. Inget är så seglivat som en sådan tradition, och inget kommer att kunna rubba den. Till och med de mest rebelliskt rödklädda tomtenssarna i dagens Danmark har garanterat almanackorna fulla av anteckningar om julefrokoster.

säkert skulle vara mer mottaglig för hans argument om han till exempel nalkades den med en glass i handen.

Rasmus höll liv i det numret i flera dagar och byggde dag för dag vidare på sin historia, samtidigt som han regelbundet försåg oss med nyheter om Solens hälsotillstånd. Emellertid fick han trots sina ansträngningar inte fram den.

Sorgligt nog. Men om han, eller någon annan, kunde iscensätta samma nummer med julen, så anmäler jag mig gärna som en av dem som glatt bidrar med en glass.

Dan Turèll
København i december 1986